6ο Πανελλήνιο Συνέδριο Οικολογίας
Οικολογική Έρευνα στην Ελλάδα: τάσεις, προκλήσεις και εφαρμογές
4-7 Οκτωβρίου 2012 Πανεπιστημιούπολη Ιλισίων, Αθήνα

Η παρακολούθηση της άγριας ζωής στον Εθνικό Δρυμό Σαμαριάς – Λευκά Όρη

Ε. Περουλάκη, Μηχανικός Περιβάλλοντος MSc
Α. Μπαρνιάς, Δασολόγος MSc
Δρ. Π. Λυμπεράκης, Πρόεδρος ΔΣ ΦΔΕΔΣ






Λευκά Όρη

- Τα Λευκά Όρη καταλαμβάνουν ~ 40% του Ν. Χανίων
- Περισσότερες 50 βουνοκορφές με υψόμετρο > 2000m
- Το υψηλότερο σημείο των Λευκών Ορέων βρίσκεται στην κορυφή «Πάχνες» (2453m)
- Επιπλέον σημαντικό χαρακτηριστικό του ανάγλυφου της περιοχής είναι τα πολλά φαράγγια





50 χρόνια
ΣΑΜΑΡΙΑ
Εθνικός Δρυμός









Λευκά Όρη- Βιοποικιλότητα

- 178 από τα 1.734 είδη χλωρίδας στην Κρήτη είναι ενδημικά & ~50% των ενδημικών ειδών της Κρήτης απαντώνται στα Λευκά Όρη
- 24 είδη χλωρίδας είναι ενδημικά των Λευκών Ορέων
- 32 είδη θηλαστικών έχουν καταγραφεί στα Λευκά Όρη, με την κρητική μυγάλη (*Crocidura zimmermanni*) να είναι το μοναδικό ενδημικό είδος
- 3 είδη αμφίβιων, 11 είδη ερπετών & περίπου 200 είδη πουλιών συναντώνται στην ΠΠ



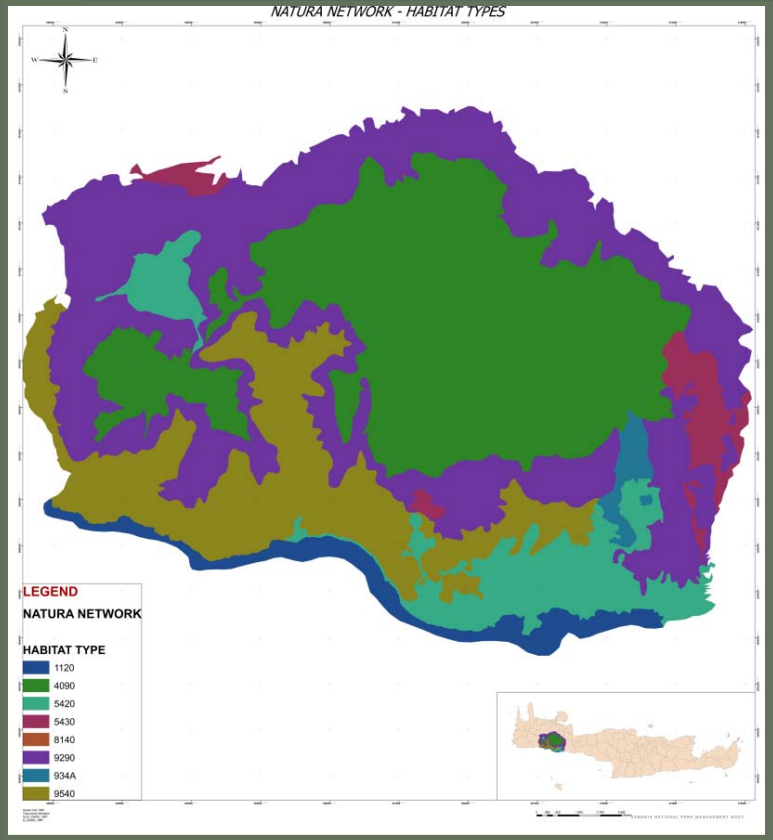
Ebenus cretica
Φωτογρ.: Ρεμούνδου Η.








Λευκά Όρη– Είδη οικοτόπων



1120: Λιβάδια Ποσειδωνίας (*Posidonion oceanicae*)

4090: Ενδημικά ορεινά μεσογειακά χέρσα εδάφη με ακανθώδεις θάμνους

5420: Φρύγανα από *Sarcopoterium spinosum*

5430: Ενδημικά φρύγανα από *Euphorbio-Verbascion*

8140:Λιθώνες της Ανατολική Μεσογείου

9290:Δάση με *Cupressus* (*Acero-Cupression*)

934A:Ελληνικά δάση πρίνου

9540: Μεσογειακά πευκοδάση με ενδημικά είδη πεύκων της Μεσογείου (*Pinus halepensis*)

50 χρόνια ΣΑΜΑΡΙΑ Εθνικός Δρυμός






Λευκά Όρη - Εθνικές & Διεθνείς Διακρίσεις

- Εθνικό Πάρκο
- Εθνικός Δρυμός
- Καταφύγιο Άγριας Ζωής
- Τόπος Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους
- Ευρωπαϊκό Δίπλωμα Προστατευόμενων Περιοχών, Συμβούλιο της Ευρώπης
- Απόθεμα της Βιόσφαιρας, UNESCO, "MAB"
- Βιογενετικό Απόθεμα, Συμβούλιο της Ευρώπης
- Σημαντική Περιοχή για τα Πουλιά (*IBA*)
- Περιοχή του Δικτύου NATURA 2000

(***GR4340008 (SCI)***: *ΛΕΥΚΑ ΟΡΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΖΩΝΗ &*
GR4340014 (SPA): *ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΣΑΜΑΡΙΑΣ – ΦΑΡΑΓΓΙ ΤΡΥΠΗΤΗΣ- ΨΙΛΑΦΙ- ΚΟΥΣΤΟΓΕΡΑΚΟ*)








Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Σαμαριάς

Νόμοι ίδρυσης: Ν 2742/1999 & Ν 3044/2002

Στόχος: Η διατήρηση του φυσικού & ανθρωπογενούς περιβάλλοντος &
η υποστήριξη της τοπικής αειφορικής ανάπτυξης.







50 χρόνια
ΣΑΜΑΡΙΑ
Εθνικός Δρυμός






Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Σαμαριάς

Περιοχή αρμοδιότητας: ~58.400 ha

Ζώνες Διαχείρισης

- Περιοχή Προστασίας της Φύσης: Φαράγγι Σαμαριάς
- Ζώνες Διατήρησης Οικοτόπων & Ειδών (Α1)
- Ζώνες Διατήρησης Οικολογικού Τοπίου (Α2)
- Ζώνες Διαχείρισης Παραδοσιακού Τοπίου (Β)
- Ζώνη Διαχείρισης Φυσικών Πόρων (Γ)





Αρμοδιότητες του Φορέα Διαχείρισης





- Παρακολούθηση περιβαλλοντικών παραμέτρων
- Έλεγχος της εφαρμογής της περιβαλλοντικής νομοθεσίας
- Μελέτες, έρευνα & έργα για την προστασία της περιοχής
- Περιβαλλοντική ενημέρωση & εκπαίδευση
- Προώθηση, οργάνωση & εφαρμογή οικοτουριστικών προγραμμάτων
- Χορήγηση σήματος ποιότητας σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην ΠΠ

Χρηματοδοτικό Πλαίσιο: ΕΣΠΑ 2007-2013
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Περιβάλλον & Αειφόρος Ανάπτυξη"



Παρακολούθηση Ειδών & Οικοτόπων – Χρονική Εξέλιξη

ΕΡΓΑΛΕΙΑ

- ΕΠΜ ΛΟ, 2009
- Διαχειριστικό Σχέδιο ΛΟ, 2009
- Μελέτη & Εγκατάσταση Μόνιμων ΔΕ στα ΛΟ για Καταγραφή Αλλαγών Βιοποικιλότητας, 2009

ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ

- ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΦΥΣΗ 2000
- ΤΔΦΠ, ΥΠΕΚΑ
- ΕΠΠΕΡΑΑ

Αρχική μελέτη - υπολογισμοί για τις ανάγκες καταγραφής & παρακολούθησης στα ΛΟ

Τελικός Καθορισμός υποέργων
Σύνταξη Τεχνικού Δελτίου Πράξης & Υποβολή στο ΕΠΠΕΡΑΑ

50 χρόνια ΣΑΜΑΡΙΑ Εθνικός Δρυμός






Παρακολούθηση Ειδών & Οικοτόπων – Χρονική Εξέλιξη

Έγκριση ΤΔΠ & Ένταξη στο «ΕΠΠΕΡΡΑ» ΕΣΠΑ, 2007-2013

ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ
ΤΔΦΠ, ΥΠΕΚΑ & ΕΠΠΕΡΑΑ

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ
ΠΔ 60/2007 & ΠΔ 118/2007

Προετοιμασία τευχών δημοπράτησης (πλαίσιο διαγωνισμού, τεχνικές προδιαγραφές & πλαίσιο υπογραφής σύμβασης)

Προέγκριση από ΕΠΠΕΡΑΑ

Δημοσίευση διακηρύξεων (SIMAP, ΦΕΚ, Ελ. Τύπος, Επιμελητήρια, ιστοσελίδα ΦΔ)

50 χρόνια ΣΑΜΑΡΙΑ Εθνικός Δρυμός






Παρακολούθηση Ειδών & Οικοτόπων – Χρονική Εξέλιξη

Σύσταση Επιτροπών Διαγωνισμών

↓

Διενέργεια Διαγωνισμών – Αξιολόγηση 3 σταδίων (τυπικά προσόντα, τεχνική προσφορά, οικονομική προσφορά)

↓

Ανακήρυξη Αναδόχων

↓

Προέγκριση τευχών συμβάσεων από ΕΠΠΕΡΑΑ

↓

Υπογραφή Συμβάσεων & Έναρξη υλοποίησης Έργων









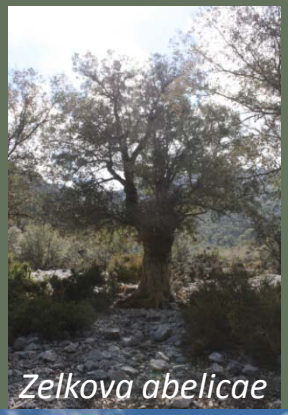


Παρακολούθηση Ειδών & Οικοτόπων

«Καταγραφή & Παρακολούθηση των τύπων οικοτόπων & των ειδών χλωρίδας της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ & των άλλων προστατευόμενων ειδών»

- Παρακολούθηση 14 τύπων οικοτόπων & 30 ειδών χλωρίδας
- Χρονική διάρκεια: έως τέλος 2015
- Αρχικός προϋπολογισμός: 339.000€
- Στάδιο εξέλιξης: προέγκριση σύμβασης από Διαχειριστική Αρχή ΕΠΠΕΡΑΑ


Εποχικό λιμνίο Ομαλού (3170*)


Zelkova abelicae


Bupleurum kakiskalea
Φωτογρ.: http://cretaplant.biol.uoa.gr









Παρασκευή 5/10/2012

Παρακολούθηση Ειδών & Οικοτόπων

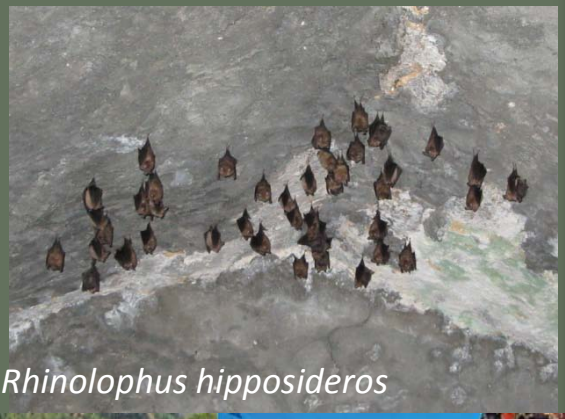
«Καταγραφή & Παρακολούθηση ειδών πανίδας της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ & άλλων προστατευόμενων ειδών και οικοτόπων»

- Παρακολούθηση του τύπου οικοτόπου 8310 & ειδών χερσαίων μαλακίων, χερσαίων αρθρόποδων, αμφιβίων, ερπετών, χειρόπτερων, μικροθηλαστικών
- Χρονική διάρκεια: έως τέλος 2015
- Αρχικός προϋπολογισμός: 247.000€
- Στάδιο εξέλιξης: έλεγχος δικαιολογητικών κατακύρωσης





Crocidura zimmermanni
Φωτογρ.: cretan beaches .com



Rhinolophus hipposideros

50 χρόνια
ΣΑΜΑΡΙΑ
Εθνικός Δρυμός









Παρασκευή 5/10/2012

Παρακολούθηση Ειδών & Οικοτόπων

«Καταγραφή & παρακολούθηση των πτηνών της Οδηγίας 79/409/ΕΟΚ & άλλων προστατευόμενων ειδών»

- Παρακολούθηση 118 ειδών ορνιθοπανίδας
- Χρονική διάρκεια: έως τέλος 2015
- Αρχικός προϋπολογισμός: 191.000€
- Στάδιο εξέλιξης: έλεγχος δικαιολογητικών κατακύρωσης



Gypaetus barbatus

Φωτογρ.: www.nigeldennis.com



Aquila chrysaetos

Φωτογρ.: www.sdgfp.info



Παρασκευή 5/10/2012

Παρακολούθηση Ειδών & Οικοτόπων - Αυτεπιστασία

Πειραματικές επιφάνειες – Ταΐστρες αρπακτικών πουλιών

1. Θέση Αράδαινα - επιφάνεια ~4,5 στρ.
2. Θέση Γρε Λέσκα - επιφάνεια ~7,5 στρ.

Χρηματοδοτικό Πλαίσιο:
Πράσινο Ταμείο, 2011



1. Αράδαινα





2. Γρε Λέσκα









Παρακολούθηση Ειδών & Οικοτόπων - Αυτεπιστασία

«Μελέτη παρακολούθησης του πληθυσμού & των οικολογικών απαιτήσεων του κρητικού αιγάγρου στα ΛΟ με επακόλουθες διαχειριστικές προτάσεις», 2009

«Μίσθωση ελικοπτέρου για τις ανάγκες της καταγραφής και παρακολούθησης του πληθυσμού του Κρητικού Αιγάγρου (*Capra aegagrus cretica*)»

- Χρονική διάρκεια: έως τέλος 2015
- Αρχικός προϋπολογισμός: 45.000 €
- Στάδιο εξέλιξης: προετοιμασία τευχών δημοπράτησης


Φωτογρ.: ΜΦΙΚ



Παρακολούθηση Ειδών & Οικοτόπων - Αυτεπιστασία

Τοποθέτηση Αυτόματων Φωτογραφικών Καμερών



Χρηματοδοτικό Πλαίσιο:
Πράσινο Ταμείο, 2011

- Προμήθεια 20 καμερών Ltl-5210A (12MP)
- Απόσταση ανίχνευσης: 20m
- Γωνία ανίχνευσης: 100^{o}
- Χρόνος ενεργοποίησης: 1s
- Δυνατότητα λήψης εικόνας & βίντεο
- Χρόνος αναμονής: 3 μήνες








Παρασκευή 5/10/2012

Παρακολούθηση Ειδών & Οικοτόπων - Αυτεπιστασία

Κάμερες - Καταγραφές



Capra aegagrus cretica



Martes foina



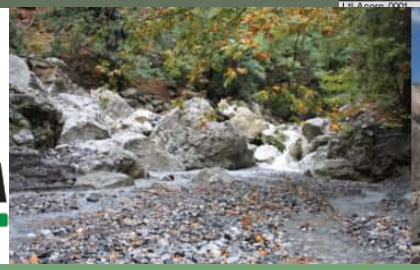
Capra aegagrus cretica



Lepus europaeus



50 χρόνια ΣΑΜΑΡΙΑ Εθνικός Δρυμός









Παρασκευή 5/10/2012

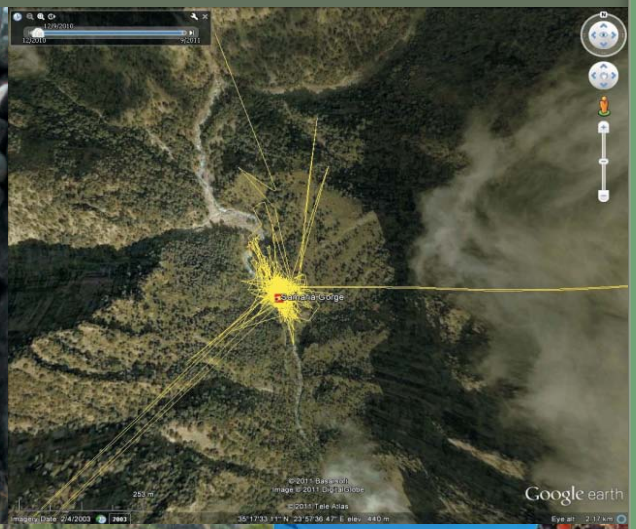
Παρακολούθηση Ειδών & Οικοτόπων - Αυτεπιστασία

Μελέτη της οικολογίας του κρητικού αιγάγρου με χρήση κολάρων εξοπλισμένων με δορυφορικούς δέκτες

Συνεργασία με το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης &
του ITC - Faculty of Geo-Information Science & Earth Observation του University of Twente















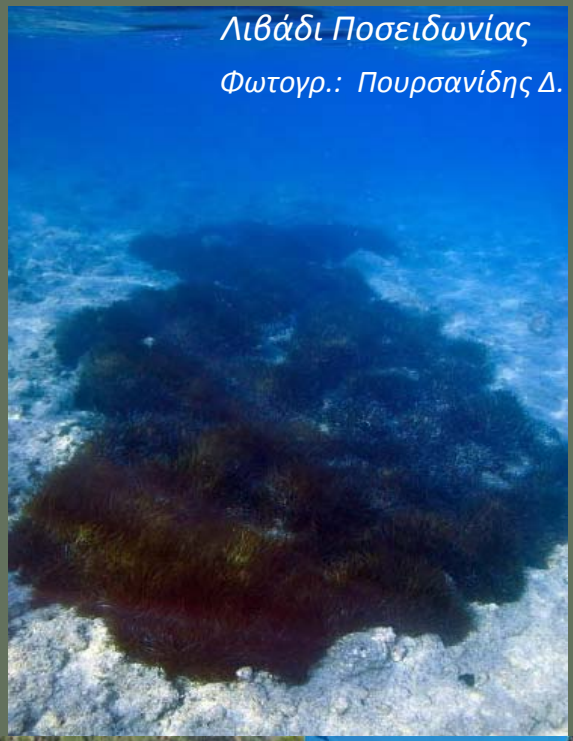


Παρακολούθηση Ειδών & Οικοτόπων - Αυτεπιστασία

«Καταγραφή και παρακολούθηση λιβαδιών ποσειδωνίας (οικότοπος 1120*) και υφάλων (οικότοπος 1170)»

- Χρονική διάρκεια: έως τέλος 2015
- Προϋπολογισμός: 16.700 €
- Στάδιο εξέλιξης: Υλοποίηση


Λιβάδι Ποσειδωνίας
Φωτογρ.: Πουρσανίδης Δ.


Λιβάδι Ποσειδωνίας
Φωτογρ.: Πουρσανίδης Δ.



Παρακολούθηση Ειδών & Οικοτόπων - Αυτεπιστασία

«Καταγραφή και παρακολούθηση μεσογειακής φώκιας και οικοτόπου 8330: Θαλάσσια Σπήλαια εξ ολοκλήρου ή κατά το ήμισυ κάτω από την επιφάνεια της θάλασσας»

- Χρονική διάρκεια: έως τέλος 2015
- Αρχικός προϋπολογισμός: 38.000 €
- Στάδιο εξέλιξης: έλεγχος δικαιολογητικών κατακύρωσης


Monachus monachus
Φωτογρ.: www.mom.gr
©MOm/Π. Δενδρινός

50 χρόνια ΣΑΜΑΡΙΑ Εθνικός Δρυμός






Παρακολούθηση Ειδών & Οικοτόπων

Αναμενόμενα αποτελέσματα

- Χαρτογραφική αποτύπωση κατανομής & εύρους εξάπλωσης
- Αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης
- Καθορισμός FRV & στόχων διατήρησης
- Αξιολόγηση & αναθεώρηση των καταλόγων βιοποικιλότητας του ΕΔ Σαμαριάς
- Ενίσχυση τοπικών & εθνικών πολιτικών για την προστασία της φύσης



Παρακολούθηση Ειδών & Οικοτόπων

Μελλοντικοί στόχοι

• Άμεση πρόσληψη επιπλέον εξειδικευμένου στη διαχείριση οικοσυστημάτων ΠΕ προσωπικού, με στόχο την εξασφάλιση της δυνατότητας αυτοδύναμης υλοποίησης της διαρκούς παρακολούθησης από τον ΦΔ μετά το 2015.

• Εξασφάλιση πόρων για τη συνέχιση του προγρ/τος καταγραφής & παρακολούθησης μετά το πέρας του 2015.



Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας!

ΕΠΠΕΡΑΑ
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη
ΕΣΠΑ 2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
5 Χρόνια ΣΑΜΑΡΙΑ Εθνικός Δρυμός

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας & της Ε.Ε.